

Tie, totuus ja elämä

”Jumalaa ei kukaan ole koskaan nähnyt. Ainoa Poika, joka itse on Jumala ja joka aina on Isän vierellä, on opettanut meidät tuntemaan hänet.” (Joh. 1:18.)

Avaintekstit:

Joh. 13:1–20;
Joh. 14:1–3;
Dan. 7:27;
Joh. 14:5–11;
Joh. 1:14;
Kol. 1:16, 17;
Joh. 5:38–40.

Johanneksen evankeliumi on jaettu neljään pääjaksoon:

Alkusanat (Joh. 1:1–18), Tunnustekojen kirja (Joh. 1:19–12:50), Kirkkauden kirja (Joh. 13:1–20:31) ja loppusanat (Joh. 21:1–25). Tähän mennessä on keskitytty lähinnä alkusanoihin ja Tunnustekojen kirjaan, joissa kerrotaan, kuka Jeesus on hänen ihmeidensä (tunnusteot), vuoropuhelujensa ja opetustensa kautta. Nyt siirrytään tutkimaan erityisesti Johanneksen evankeliumin kolmatta osaa, Kirkkauden kirjaa.

Mielenkiintoista on, että kuuluisat seitsemän ”Minä olen” -toteamusta muodostavat sillan Tunnustekojen kirjan ja Kirkkauden kirjan välille. Ne ovat ”elämän leipä” (Joh. 6:35, 41, 48, 51), ”maailman valo” (Joh. 8:12; Joh. 9:5), ”portti” (Joh. 10:7, 9), ”hyvä paimen” (Joh. 10:11, 14), ”ylösnousemus ja elämä” (Joh. 11:25), ”tie, totuus ja elämä” (Joh. 14:6) ja ”tosi viinipuu” (Joh. 15:1, 5).

Tämä tutkistelu aloitetaan tutkimalla jäähyväispuheen tarkoitusta ja sen tärkeää johdantoa, jossa Jeesus pesee opetuslastensa jalat. Sitten siirrytään luvun 14 ”Minä olen” -toteamukseen (”Minä olen tie, totuus ja elämä.”).

Tämä tutkistelu on sapatiksi 7.12.2024

MINÄ ANNOIN TEILLE ESIMERKIN

Jeesus antaa jäähyväispuheessaan (Joh. 13–17) opetuslapsilleen tulevaisuutta koskevia ohjeita. Niiden kirjallinen muoto on samankaltainen kuin Mooseksen jäähyväiset (5. Moos.), Jaakobin siunaus lapsilleen (1. Moos. 47–49) tai Daavidin ohjeet Salomolle (1. Aik. 28–29). Jeesus lohduttaa opetuslapsiaan lähtönsä takia. Hän lupaa, että häntä tulee edustamaan sijainen (Pyhä Henki, Joh. 14–16). Hän ennustaa tulevan surun ajan (Joh. 15–16) ja kehottaa opetuslapsia pysymään uskollisina (Joh. 15).

Lue Joh. 13:1–20. Mitä tässä tapahtui ja miksi tämä kertomus on niin tärkeä? Mitä Jeesus yritti opettaa?

Jeesuksen aikana ihmiset käyttivät sandaaleja tai kulkivat paljain jaloin. Jalat pölyttyivät ja likaantuivat. Palvelijan tai orjan oli tapana pestä aterialle tulevien jalat. Kukaan palvelija ei kuitenkaan ollut läsnä tätä varten sinä iltana, jolloin Jeesus söi viimeisen ateriansa opetuslastensa kanssa ennen pidätystään.

Kaikkien yllätykseksi Jeesus itse nousi illalliselta ja pesi opetuslasten jalat. Joh. 13:4, 5 kertoo Jeesuksen toiminnasta vaihe vaiheelta ja hyvin yksityiskohtaisesti ikään kuin korostaen Mestarin tekemän tämän uskomattoman nöyryyden teon.

Kertomalla Pietarin vastauksesta Joh. 13:8–11 Johannes kuvailee syvemmin opetuslasten tyrmistystä ja ymmärtämättömyyttä Jeesuksen tekoa kohtaan. Miten Jeesus, Mestari, Messias, saattoi toimittaa näin alhaisen tehtävän? Pietari kieltäytyi antamasta Jeesuksen pestä jalkansa, mutta Jeesus sanoi hänelle, että jos hän ei tee yhteistyötä, hän ei saisi olla hänen kanssaan. Niinpä Pietari pyysi perusteellisempaa pesua ja ilmaisi halunsa olla koko ajan yhteydessä Jeesukseen.

Jeesuksen teon merkitys on sidoksissa siihen, kuka hän on. Hän toteaa Joh. 13:13, että hän on opettaja ja Herra. Niin opetuslapset kutsuivat häntä, ja hän osoittaa sen olevan oikein. Tittelit ilmaisevat auktoriteettia ja valtaa.

Jeesus kuitenkin opettaa, että valtaa ja auktoriteettia on käytettävä palvelemiseen, ei itsensä korostamiseen. Adventtikirkko on omaksunut Jeesuksen esimerkin, ja se on ottanut Herran ehtoolliselle valmistavana osana käyttöön jalkojenpesun, mitä oikeutetusti kutsutaan nöyryyden asetukseksi.

MINÄ TULEN VARMASTI TAKAISIN

Lue Joh. 14:1-3. Missä yhteydessä Jeesus sanoi nämä sanat?

Johanneksen evankeliumin 13. luvun lopussa Jeesus sanoo lähtevänsä pois (Joh. 13:33). Tämä saa Pietarin kysymään, minne hän on menossa (Joh. 13:36). Opetuslapset eivät ymmärrä, että Jeesus puhuu kuolemastaan, ylösnousemuksesta ja astumisestaan taivaaseen. Pietari sanoo olevansa valmis antamaan henkensä hänen puolestaan (Joh. 13:37). Silloin Jeesus ennustaa, että Pietari tulisi kieltämään hänet (Joh. 13:38).

Tässä yhteydessä Jeesus kehottaa opetuslapsiaan olemaan levollisia (Joh. 14:1). Termi "olla levoton" on kreikaksi *tarassō*, mikä tarkoittaa käännettynä "sekoittaa", "häiritä", "horjuttaa", "hämmentää". Ei ole yllättävää, että opetuslapset hämmentyivät Jeesuksen sanoista.

Heidän pelkonsa vastapainoksi Jeesus kuitenkin puhuu Isänsä kodista, jossa on monta huonetta (ei kartanoita, vaan huoneita kuten majatalossa). Hän menee sinne valmistamaan heille paikan. Hänen sanansa ylettyvät ristillä tulevan myrskyn tuolle puolen, siihen aikaan, jolloin hän palaa lunastamaan kansansa. Hän katsoo aikaan, jolloin koko tämä synnin tragedia on lopullisesti päättynyt (ks. Dan. 7:27).

Jeesus sanoo: "Minä menen – mutta tulen sitten takaisin ja noudan teidät luokseni, jotta saisitte olla siellä missä minä olen." (Joh. 14:3.) Tämä on selvä lupaus hänen toisesta tulemisestaan.

Mihin luottamus tähän lupaukseen perustuu? Monet sanoisivat, että Raamatun profetian täyttymykseen, ja se on varmasti totta. Jakeessa Joh. 14:3 luottamuksen perusta ilmaistaan kuitenkin toisin. Tässä jakeessa *tulen sitten* on kreikan kielessä preesensissä (*olen tulossa*). Tätä ilmaisutapaa käytetään silloin, kun kyseessä on tuleva tapahtuma, josta puhutaan niin varmasti, että sitä kuvataan ikään kuin se olisi jo tapahtumassa. Näin ollen on oikein kääntää lause seuraavasti: *Minä tulen varmasti takaisin*.

Toivomme Herran paluusta ei perustu pelkästään Raamatun profetioiden täyttymiseen. Se perustuu myös, ja vielä varmemmin, luottamukseemme siihen mieheen, joka lupauksen antoi. Hän sanoi palaavansa varmasti takaisin kansansa luo. Voimme luottaa tuohon lupaukseen sen antajan vuoksi.

MINÄ OLEN TIE, TOTUUS JA ELÄMÄ

Lue Joh. 14:5, 6. Mitä Tuomas kysyi siitä, minne Jeesus oli menossa? Miten Jeesus vastasi?

Tuomaksen kysymys vaikuttaa loogiselta. Jos et tiedä, minne joku on menossa, miten voit tietää, miten seurata häntä? Jeesus kumoo kysymyksen osoittamalla, että hän itse on tie. Tie mihin? Tie Isän luo. Alkusanoissa (Joh. 1:1-18) korostetaan Sanan (*logos*), Jeesuksen Kristuksen, ja Isän välistä läheistä yhteyttä.

Jakeessa Joh. 1:18 sanotaan, että Poika, joka on itse Jumala, on tehnyt Isän tunnetuksi. *Tehdä tunnetuksi* on tässä tekstissä kreikan kielen verbi *exēgeomai*, joka tarkoittaa "selittää", "tulkita", "paljastaa". Tästä saamme sanan *eksegetiikka*. Se tarkoittaa merkityksen esiin tuomista. Näin ollen Jeesus Kristus on linkkimme Isään, hän, joka selittää tai ilmaisee Isän langenneelle maailmalle. Näin ollen Jeesus on tie tai polku Isän luo. Ilman häntä meidän ymmärryksemme on rajallinen.

Lue Joh. 14:7-11. Miten Jeesus korjasi Filippuksen väärinkäsityksen?

Filippus pyysi saada nähdä Isän, mitä kukaan syntinen ihminen ei voi tehdä ja elää (vrt. 2. Moos. 33:17-34:9; Joh. 1:18). Jeesus moittii ymmärtämättömyyttä ja huomauttaa, että jos olette nähneet hänet, olette nähneet Isän (Joh. 14:9). Näin ollen on selvää, että Jeesus on tie Jumalan luo. Ilman häntä tie häipyisi pimentoon ja kävisi epävarmaksi kulkea. Hän on valo, joka valaisee tien Jumalan luo.

Jeesus yhdistää kolme termiä: *tie*, *totuus* ja *elämä*. Termiä *tie* käytetään vain Joh. 1:23, jossa puhutaan Johannes Kastajan valmistavan tietä Jeesukselle, ja tässä sitä käytetään Joh. 14:6. *Totuus* ja *elämä* ovat evankeliumin suuria teemoja. Keski-ikäisen ja torstain tutkistelussa korostetaan *totuuden* käsitettä, joka on ratkaisevan tärkeä aihe erityisesti maailmassa, jossa itse "totuuden" käsite on asetettu kyseenalaiseksi.

Miksi on niin lohdullista ymmärtää, että Jeesuksessa näemme parhaalla tavalla sen, millainen Isä Jumala on?

MINÄ OLEN TOTUUS

Lue Joh. 1:14, 17; Joh. 8:32; Joh. 14:6 ja Joh. 15:26. Miten Johannes liittää totuuden käsitteen suoraan Jeesukseen?

Johannes liittää totuuden kerta toisen jälkeen Jeesukseen, hänen Isäänsä ja Pyhään Henkeen. Totuus liittyy Jeesukseen, Sanaan (*logos*), ja valoon – vastakohtana pimeydelle (Joh. 1:1-14; Joh. 3:19-21). Valhe liittyy Paholaiseen ja syntiin (Joh. 8:44-46). Totuus ei Johanneksen mukaan ole niinkään tosiasioita ja lukuja, vaan ennemminkin uskollisuutta Jumalalle ja hänen tahdolleen.

”Monet huutavat elävän Jumalan puoleen kaivaten jumallista läsnäoloa. Vaikka filosofiset teoriat ja kirjalliset tutkielmat olisivat miten loistavia tahansa, ne eivät voi tyydyttää sydäntä. Ihmisten vakuuttelut ja sepitelmät ovat täysin arvottomia. Pääsköön Jumalan sana puhumaan kansalle. Saa koot ne, jotka ovat kuulleet vain perimätietoa ja inhimillisiä teorioita ja periaatteita, kuulla Hänen äänensä, jonka sana voi uudistaa sielun iankaikkiseen elämään.” (KV 21.)

Mieti, mitä tarkoittaa, että Jeesus on totuus. Jeesus on *logos*, Sana, joka oli alusta asti Jumalan luona ja joka oli kaiken luodun Luoja (Joh. 1:1-4). Yhtä Isän kanssa ikuisuudesta ikuisuuteen, Jeesuksella on Isän ominaispiirteet, ja siksi hän on myös ”Minä olen”. Hänen olemuksensa ei ole kenenkään tai minkään muun alamainen. Mikään olemassa oleva, tieto mukaan lukien, ei ole olemassa ilman häntä. Ja kaiken, mikä on olemassa, mikä on luotu, on Jeesus luonut, ja se on myös olemassa vain hänessä. ”Hänen välityksellään luotiin kaikki, kaikki mitä on taivaissa ja maan päällä, näkyvä ja näkymätön, valtaistuimet, herruudet, kaikki vallat ja voimat. Kaikki on luotu hänen kauttaan ja häntä varten. Hän on ollut olemassa ennen kaikkea muuta, ja hän pitää kaiken koossa.” (Kol. 1:16, 17.)

Jeesus ei ole vain totuuden ruumiillistuma. Hän on totuus. Totuus ei ole käsite tai ajatusrakennelma. Se on persoona!

Totuutta, Jeesusta Kristusta, voidaan verrata aurinkoon, joka valaisee maailman (Joh. 8:12). C. S. Lewis totesi samansuuntaisesti kristinuskosta: ”Uskon kristinuskoon kuten uskon auringon nousseen: ei pelkästään siksi että näen sen, vaan koska sen paistaessa näen kaiken muun.” (Lainaus Kristillisessä lääkärilehdestä 1/2016, s. 25.)

PYHÄT KIRJOITUKSET JA TOTUUS

Läpi koko Johanneksen evankeliumin pyhillä kirjoituksilla on tärkeä osa siinä, että ne kertovat meille hänestä, joka on tie, totuus ja elämä. Koko Raamatulla, Vanhalla ja Uudella testamentilla, on keskeinen osa totuuden paljastamisessa. Tämä pätee erityisesti silloin, kun meille opetetaan siitä, kuka Jeesus on ja mitä hän tuli tekemään.

Lue Joh. 5:38-40. Mitä Jeesus sanoo pyhistä kirjoituksista?

Jeesus ja hänen opetuslapsensa viittasivat yhä uudelleen pyhiin kirjoituksiin osoittaakseen, että Jeesus on Messias. Kristus sanoi: "Jos te uskoisitte Moosesta, uskoisitte myös minua - juuri minusta hän on kirjoittanut. Mutta kun te ette usko hänen kirjoituksiaan, kuinka voisitte uskoa minun puhettani!" (Joh. 5:46, 47.)

Lue Luuk. 24:27. Miksi on tärkeää, että Jeesus viittasi ensin pyhiin kirjoituksiin ilmaistakseen palvelutyönsä merkityksen?

Toisessa kohdassa, lainatessaan Toista Mooseksen kirjaa, Kristus sanoi: "- - ettekö ole lukeneet, mitä Jumala on teille sanonut[.]" (Matt. 22:31.) Sakarias viittasi Jumalan lupauksiin, jotka Jumala "ikiajoista asti on luvannut pyhien profeettojensa suulla" (Luuk. 1:70). Puheessan ennen helluntaita Pietari sanoi: "Sen kirjoitusten sanan oli käytävä toteen, jonka Pyhä Henki Daavidin suulla oli ennalta - - lausunut - -." (Ap. t. 1:16.)

Raamattu ei ole tieteen oppikirja. Se ei selitä, miten atomi halkaistaan tai miten kirurgi operoi aivoja. Se tekee kuitenkin jotakin vieläkin merkittävämpää. Se tarjoaa asiayhteyden, jossa maailmankaikkeudellamme on merkitys. Se on avain, joka avaa oven, ja valo, joka mahdollistaa näkemisen. Ilman sitä olisimme pimennossa Jumalan olemassaolosta, hänen osastaan maailmankaikkeudessa, omasta alkuperästäme, elämän tarkoituksesta ja tulevaisuudesta.

KERTAUS

Lisäaineistoa: Lue Ellen G. White, *Alfa ja omega*, osa 5, s. 26-38 tai *Aikakausien Toivo*, s. 445-458 tai *Rakkaudella Isältä*, s. 346-356; E. Edward Zinke, "The Authority of the Bible and the Certainty of the Second Coming", *The Certainty of the Second Coming*, s. 23-36.

Kun Jeesus sanoi: "Minä olen maailman valo", hän "oli siinä temppelipihan osassa, jossa pidettiin lehtimajanjuhlan jumalanpalvelukset. Keskellä tätä pihaa oli kaksi korkeata pylvästä, joiden päässä oli suurikokoiset lampunjalat. Iltauhrin jälkeen kaikki lamput olivat sytytetyt ja ne levittivät valoaan yli Jerusalemin. Tämän juhlamenon tarkoitus oli muistuttaa siitä tulipatsaasta, joka johdatti Israelia korvessa, ja sen katsottiin myös viittaavan Messiaan tulemiseen. Iltaisin, kun lamput oli sytytetty, pihalla vallitsi suuri riemu. – –

Tämä Jerusalemin juhlavalaisuus kuvasi kansan toivoa, että Messias tulisi antaakseen valonsa loistaa Israelille. Mutta tämä näky merkitsi Jeesukselle vielä enemmän. Kuten pyhäkön kirkkaat lamput valaisivat kaiken ympärillä olevan, samoin Kristus, hengellisen valon lähde, valaisee maailman pimeyden. Vertauskuva oli kuitenkin puutteellinen. Se loistava valo, jonka hänen oma kätensä oli taivaalle asettanut, kuvasi sattuvammin hänen tehtävänsä kirkkautta.

Oli aamu. Aurinko oli juuri noussut Öljymäen takaa, ja sen häikäisevän kirkkaat säteet sattuivat marmoripalatsihin ja saattoivat pyhäkön seinien kullan hohtamaan. Silloin Jeesus lausui osoittaen tätä näkyä: "Minä olen maailman valo." (5AO 26.)

Keskustelunaiheita:

1. Keskustelkaa vastauksestanne torstain viimeiseen kysymykseen. Mitä Raamatun opettamia ratkaisevia totuuksia emme voisi koskaan, edes periaatteessa, oppia tieteestä? Esimerkiksi rististä? Tai ylösnousemuksesta? Tai Jeesuksen toisesta tulemisesta? Mitä muita totuuksia emme tuntisi ilman Raamattua?

2. Ajattele Luciferin lankeemusta, täydellinen olento, jolla oli niin paljon älyllistä tietoa Jumalasta ja siitä, millainen Jumala on. Silti, vaikka hänellä oli kaikki tämä, hän kapinoi Jumalaa vastaan. Mitä tämä kertoo meille vapaan tahdon todellisuudesta, saman vapaan tahdon, joka meillä on – ja siitä, miksi meidän on hetki hetkeltä päätettävä luovuttaa tuo tahtomme Jumalalle?